

Magyar Agrár- és Élettudományi
Egyetem
Károly Róbert Campus

Szarvasmarha tenyésztés
Húsmarha ágazat vizsgálata

Készítette

Ivádi Benjamin

Mezőgazdasági Mérnök szak

növénytermesztő/növényvédő

szakirány

nappali tagozat

Konzulens

Dr. Herczeg Béla

főiskolai tanár

Szakdolgozat összefoglalás

Szakdolgozatom témájának a szarvasmarha tenyésztést választottam. A bevezetés részben konkrétan kifejezem a témám választásának indokait. Rövid ismertetést írok a hazai húsmarha tartás helyzetéről, és piaci információiról. A bevezetés végén konkrétan ismertetem kutatásom célját és a munkám során vizsgált családi gazdaságot is megemlítem. Vizsgálatom során részletesen ismertetni fogom a húsmarha tenyésztéssel foglalkozó családi gazdaság termelési költségeit, bevételeit és saját magam által modellezett külső tényezők hatását is be fogom mutatni. Szakdolgozatom legnagyobb és terjedelem szempontjából a hosszabb részt kezdtem tárgyalni az irodalmi áttekintést. Az első főbb fejezet a téma aktualitásának a bemutatása volt. Ebben a részben röviden jellemeztem a szarvasmarha tartással, tenyésztéssel kapcsolatos információkat, a szarvasmarha biológiai sajátosságait és a húsmarha előállítás alakulását táblázatok segítségével szemléltetve. A következő nagyobb fejezet a szarvasmarha fajták voltak. Írtam egy rövid bevezetést a témával kapcsolatban, aztán konkrétan kitértem az egyes húsmarha fajtákra. Mind a három célra használt marha típust jellemeztem és példákat is említettem. Szöveges formában részleteztem a különféle tulajdonságokat, de a részletesség érdekében még ábrák segítségével részletesen szemléltettem az egyes marha fajták jellemzőit. A következő rész a tenyésztés szervezés volt. Itt több pontra bontva fejtettem ki a témát. Konkrétan négy részre bontottam és részletesen tárgyaltam ki. Ezt követte a tenyésztéssel kapcsolatban az egyik legfontosabb rész, a borjú nevelése. Az elsődleges pont segítségével ismertettem az újszülött borjú ápolásával kapcsolatos legfontosabb információkat. Az ezt követő második részben a borjúnevelés elhelyezésére tértem ki, ezután pedig a borjú táplálására a főcstejes időszakban. Ezeket követték sorrendben a következő részek. A borjak főcstej fogyasztása a szoptatás gyakoriságától függően, a borjú elhelyezése az ellés után, a borjú elhelyezése a tejtáplálás idején, a borjú táplálása tejjel és tejpótló tápszerekkel, a borjak etetése szilárd takarmányokkal, végül pedig a választott borjak takarmányozása és tartása. A soron következő főbb fejezet a tartástechnológia volt. Az elején ismertettem a tartástechnológia fogalmát és utána kezdtem részletezni, kisebb egységekre bontva a témát. A téma kifejtését az alábbi részekre osztottam fel. Általános javaslatok különböző szarvasmarha-tartástechnológiák alkalmazásához, az üszőnevelés elhelyezési módszerei, a tehenek elhelyezése, gondozása, és végül a tejelő tehenek négyfázisú takarmányozási rendszere. A következő részben a szarvasmarha szaporodás biológiáját részleteztem. Itt két fontos részre osztottam fel a témát. Külön tárgyaltam a tehén ivarszerve és funkcióját és utána került sorra

a bika ivarszerve és funkciója. A következő rész a tej összetétele és minősítése volt. Itt részletesebben írtam a tej fogalmáról, utána a tej összetételét kezdtem tárgyalni és végül a gépi fejhetőség műveleteinek ismertetésére került a sor. Ezután ismét egy nagyon fontos rész tárgyalása kezdődött meg. A szarvasmarha hizlalásé. Ezt a részt 7 pontra szedtem és fejtettem ki. Először a hizlalási módszereket írtam le röviden általánosságban és utána fejtettem ki bővebben ezeket a módszereket. A hizlalási módszerek sorrendben a következők voltak. Baby-beef hizlalás, tömegtakarmányokra alapozott hizlalás, tömegtakarmányra és abrakra alapozott növendékbika-hizlalás, növendékbika-hizlalás melléktermékekkel, növendék bikák abrakos hizlalása. A hizlalási fajtákat részletezve még ebben a fejezetben kitértem a növendék bikák elhelyezésére is. A szakirodalmi feldolgozás utolsó része a marhahús és annak minősítése volt. Fogalom szempontjából kifejtettem, hogy mit nevezünk húsnak az utána következő részben, pedig a marhahúst minősítő rendszert ismertettem röviden és lényegre törően. A második fő fejezet a szakirodalmi feldolgozás után az anyag és módszer rész volt. Itt három részre osztottam fel ezt a fejezetet. Az első nagyon fontos rész az információ gyűjtés volt. Itt részletesen ismertetem, hogy honnan szereztem a munkámhoz szükséges adatokat, röviden jellemzem a családi gazdaságot és a tulajdonost, meg indoklom, hogy miért ezt a gazdaságot vizsgáltam, és végül részletezem a kutatásom célját és részeit. Az anyag és módszer második fontos részét képezi a kutatásomhoz feltett kérdések ismertetése. Ezen a kérdések segítségével építettem fel vizsgálatomat. Végül az anyag és módszer harmadik és egyben utolsó részével mutatom be, hogyan választottam ki a kutatási módszert. A kutatási folyamatomat egy ábra segítségével szemléltettem. Az ezt követő harmadik fő fejezetben kezdtem meg vizsgálatomat. Az eredmények és értékelésük fejezetet 4 főbb részre osztottam, melyeket részletesen vizsgáltam és ismertettem. Az első rész a telephely bemutatása volt. Itt röviden, de lényegre törően bemutattam az általam vizsgált telep adatait, értéktárgyait és képekkel szemléltettem a használatban lévő épületeket. Egy táblázat segítségével mutattam be a telephely adatait és röviden jellemeztem az általuk tenyésztett szarvasmarha fajtát. A vizsgálatom első fontos része a termelési költségek ismertetése volt. Ennél a résznél a telephelyről szerzett adatok segítségével táblázatot készítettem és az eredményeket részletesen ismertettem szöveges formában. Ezt követően egy diagram segítségével szemléltettem a termelési költségek pontos százalékos megoszlását. A termelési érték és jövedelem volt a soron következő vizsgált terület. Itt is az adatokat egy táblázat alkalmazásával mutattam be és szövegesen kommentáltam az eredményeget. Ismét egy diagram igénybe vételével került bemutatásra a termelési értékek és jövedelmek pontos százalékos megoszlása. Az érzékenység vizsgálat

volt az utolsó rész az eredmények és értékelésük fejezetén belül. Az érzékenység vizsgálat segítségével modelleztem a gazdaság számára legjobb és legrosszabb esetet. Jelen esetben a takarmány ár 1%-os drágulása volt a legjobb eset, a szarvasmarha élősúly árának felére csökkenése pedig a legrosszabb eset volt. Ezután még egy húsmarha swot mátrixot is készítettem, hogy szemléltessem a húsmarha ágazat előnyeit, hátrányait, lehetőségeit és a veszélyeit. A negyedik főbb fejezet a következtetések és javaslatok volt. Ebben a fejezetben le írtam néhány gondolatot a húsmarha ágazat sikerességének érdekében. Gondolva itt a természeti és piaci lehetőségekre és adottságokra. Végül az utolsó nagy fejezet az ötödik következett. Az összefoglalás fejezetben összegeztem a szarvasmarha ágazat egészét természeti, piaci és fogyasztói szempontok alapján.